

Allergi och intolerans mot biprodukter

Bivax

Personer med atopiskt eksem och eksem framför allt på och runt munnen kan reagera på bivax. En studie gjord 2019 på Sahlgrenska Universitetssjukhuset visade att 18% av patienter med eksem som lapptestades mot bivax reagerade på vaxet. I studien försökte man klargöra vad det är i bivaxet som orsakar reaktion men man kom inte till någon riktigt bra slutsats (Nyman et. al 2019).

Bivax finns i två varianter: gult vax och vitt vax som är blekt eller renat gult vax. Det finns ingen egentlig definition på vad som räknas som vitt bivax och det finns inte heller många studier som jämför allergiska reaktioner mellan vitt och gult vax. Det gula vaxet innehåller mer propolis och pollen än det vita och eftersom vissa reagerar på gult bivax men inte på vitt antyder det att det är propolisen eller pollenet i vaxet patienten reagerar på. Men testresultaten är tvetydiga här och det kan också röra sig om andra ämnen i vaxet som orsakar reaktionen (Nyman et. al 2019).

Vår rekommendation är att vara försiktig med bivaxprodukter om man har atopiskt eksem eller andra typer av eksem, särskilt runt och på munnen. Är du osäker, testa produkten på en liten fläck i armvecket, vänta i 24 timmar och se om du får en reaktion. Får du ingen reaktion kan du prova att använda produkten med försiktighet.

Propolis

Studien på Sahlgrenska Universitetssjukhuset testade även patienterna för reaktioner mot propolis och fick positiva resultat hos 19% (Nyman et.al 2019). Flera studier och fallrapporter visar att personer med eksem, speciellt på och runt munnen kan reagera på propolis (Freedman et. al 2019).

Det är flera ämnen i propolis som kan orsaka allergiska reaktioner. Propolis består av kåda, harts, vax och växtsekret som bina hämtar i naturen och använder för att täta och sterilisera bikupan. Eftersom bina hämtar substanser från de träd och växter som finns i området kan den kemiska kompositionen av propolis variera en del. Man har identifierat över 180 olika ämnen i propolis. Vanligt förekommande allergena ämnen är kaffeater som kaffeinsyra, caffeic acid phenethyl ester (CAPE) och caffeic acid 1,1-dimethylallyl ester. Men även andra ämnen i propolis kan orsaka allergiska reaktioner eller korsreagera med ämnen man är allergisk mot. Reaktionen uppstår oftast lokalt när man använder t ex en salva eller ett läppbalsam med propolis men kan även uppstå när man tar propolis invärtes (Nyman et. al 2019; Freedman et. al 2019).

Vår rekommendation är att vara försiktig med propolisprodukter om man har atopiskt eksem eller andra typer av eksem, särskilt runt och på munnen. Är du osäker, testa produkten på en liten fläck i armvecket, vänta i 24 timmar och se om du får en reaktion.

Bipollen

Allergiska reaktioner mot pollen uppstår oftast i luftvägarna när man andas in pollenet men det finns fall där personer med pollenallergi har fått reaktioner av att äta pollen. För personer med kraftig pollenallergi är det säkrast att helt undvika att äta bipollen. Alternativet är att långsamt vänja kroppen vid pollenet genom att börja med en pollenklump om dagen och långsamt trappa upp (över flera månader) till den rekommenderade dagsdosen på 1 msk. Avbryt genast vid allergiska reaktioner. (Bogdanov 2017)

Drottninggelé

Personer som är allergiska mot bigift kan också reagera på drottninggelé. Detsamma gäller för personer med allergi mot gråbo (*Artemisia vulgaris*). Personer med atopiskt eksem eller astma kan reagera allergiskt på drottninggelé. Det är vanligare med allergiska reaktioner på drottninggelé i Asien än i Europa, men det beror troligtvis på att man äter mycket mer drottninggelé i Asien (Bogdanov 2017; Cifuentes 2015; Rosmilah et.al 2008).

Konsultera läkare om du vill äta drottninggelé och är allergisk mot bigift eller honung, eller om du är gravid. Man bör också vara försiktig med att ge drottninggelé till små barn. Om du är allergisk mot andra korgblommiga växter än gråbo finns det också anledning att vara försiktig, särskilt i kombination med astma.

Referenser

Bogdanov S. Pollen book 2. Bee Product Science bee-hexagon.net. 2017.

Bogdanov S. Royal Jelly book 2. Bee Product Science bee-hexagon.net. 2017.

Cifuentes L. Allergy to honeybee... Not only stings. Current opinion in Allergy and Clinical Immunology. 2015(4):364-8.

Nyman GSA, Tang M, Inerot A, Osmanovic A, Malmberg P, Hagvall L. Contact allergy to beeswax and propolis among patients with cheilitis or facial dermatitis. Contact Dermatitis. 2019;1-7.

Freedman J, Griggs J, De Padova MP, Tosti A. What's the "buzz" about propolis? Propolis-induced systemic contact dermatitis. Contact Dermatitis. 2019;80:65-67.

Rosmilah M, Shahnaz M, Patel G, Lock J, Rahman D, Masita A, Noormalin A. Characterization of major allergens of royal jelly *Apis mellifera*. Trop Biomed 2008 25(3):243-51.